

РЕШЕНИЕ

№ 421

гр. София, 07.12.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 7-МИ НАКАЗАТЕЛЕН, в публично заседание на двадесети ноември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Николай Джурковски

Членове: А. Желязков
Емилия Колева

при участието на секретаря Теодора Т. Ставрева
в присъствието на прокурора Р. Г. С.
като разглежда докладваното от Емилия Колева Наказателно дело за
възобновяване № 20231000601137 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл.422, ал.1, т.5 НПК.

Постъпило е искане от Главния прокурор на Р България за възобновяване на наказателно общ характер дело № 6421/23г. на Софийски районен съд.

Предмет на искането е определение от 05.07.2023г. по НОХД № 6421/23г. на Софийски районен съд, НО, 10 състав, с което е одобрено споразумение за решаване на делото в съдебното производство между прокурор при СРП и адв.Г.А. – упълномощен защитник на Д. И. Я..

В искането се поддържа, че съдебният акт, с който е одобрено споразумението по НОХД № 6421/2023г. по описа на Районен съд - София е постановен при съществени нарушения на закона и на процесуалните правила по смисъла на чл.348, ал.1, т.1 и т.2 НПК. Сочи, че в хода на разглеждане на делото са били допуснати нарушения на материалния закон, изразяващи се в неправилно приложение на разпоредбата на чл.384, ал.4 от НК, вр. с чл.55 от НК, и на чл.49, ал.1 от НК, която посочва, че наказанието лишаване от права по чл.37, ал.1, т.7 от НК, когато се налага с друго наказание, несвързано с лишаване от свобода (в случая пробация), се постановява за определен срок до три години в пределите, установени в Особената част на НК и на разпоредбата на чл.49, ал.2 от НК, сочеща, че срокът на наказанието лишаване от права по чл.37, ал.1, т.7 от НК, когато се налага с наказание лишаване от

свобода може да надминава срока на последното най-много с три години, освен ако в Особената част на НК е предвидено друго. Разпоредбата на чл.381, ал.4 НПК допуска със споразумението да се определи наказание при условията на чл.55 от НК и без да са налице изключителни или многобройни смекчаващи отговорността обстоятелства. Наказанието се определя по правилата на чл.55, ал.1 от НК само, когато и най-лекото, предвидено в закона наказание, се окаже несъразмерно тежко. За извършеното от Я. престъпление по чл.270, ал.1 от НК се предвижда наказание „лишаване от свобода“ до 3 /три/ години или „глоба“ от петстотин до две хиляда лева. За да се определи наказанието при условията на чл.55 от НК, следва и най-лекото, предвидено наказание за извършеното престъпление, в случая „глоба“ от петстотин до две хиляда лева, да е несъразмерно тежко. Законът не предвижда замяна на наказанието глоба. Като е одобрил споразумението, с което на Д. Я. е наложено наказание „пробация“, след замяна на по-тежката алтернативно предвидена санкция за престъплението по чл.270, ал.1 НК при условията на чл.55, ал.1, т.2, б.„б“ НК, съдът е допуснал съществено нарушение на закона по смисъла на чл.348, ал.2, пр.1, вр.ал.1 т.1 от НПК. За извършеното от подсъдимия Д. И. Я. престъпление по чл.325, ал.3, вр. с ал.1 от НК е наложено наред с определеното наказание „пробация“ за срок от две години при условията на чл.55, ал.1, б.„б“ от НК и кумулативно наказание „лишаване от право да управлява МПС“ за срок от пет години, което надвишава с две години максимално определения в чл.49, ал.1 от НК срок, доколкото в нормата на чл.325, ал.3, вр. ал.2, вр. ал.1 от НК не е изрично предвиден такъв. Одобрявайки споразумението, с което на Д. Я. е определено и наложено наказание „лишаване от право да управлява МПС“ за срок от пет години наред с определеното наказание „пробация“ за срок от две години при условията на чл.55, ал.1, б.„б“ от НК извън рамките на максималния срок от три години, посочен в чл.49, ал.1 от НК, съдът бил допуснал нарушения на закона по смисъла на чл.348, ал.2, вр. ал.1, т.1 от НПК. Сочи, че за извършеното престъпление по чл.343б, ал.3 от НК на Д. И. Я. е наложено наред с определеното наказание „лишаване от свобода“ за срок от шест месеца, изтърпяването на което на основание чл.66, ал.1 НК е отложено за срок от три години, и кумулативно наказание „лишаване от право да управлява МПС“ за срок от пет години, което надвишава максимално определения в чл.49, ал.2 от НК срок, доколкото в нормата на чл.343г, вр. с чл.343б, ал.1 от НК не е изрично предвиден такъв. Счита, че одобрявайки споразумението, с което на Д. Я. е определено и наложено наказание „лишаване от право да управлява МПС“ за срок от пет години, наред с определеното наказание „лишаване от свобода“ за срок от шест месеца, извън рамките на максималния срок, посочен в чл.49, ал.2 от НК, съдът е допуснал нарушения на закона по смисъла на чл.348, ал.2 вр. ал.1, т.1 от НПК. Поддържа, че преди да одобри споразумението, съдът е бил длъжен да провери изцяло неговата законосъобразност и да го одобри, само ако не протИ.речи на закона и морала, съгласно чл.382, ал.7 от НПК. Софийски

районен съд е следвало да упражни правомощията си по чл.382, ал.5 от НПК и да предложи промяна в споразумението за коригиране на вида на наказанието за извършеното престъпление по чл.270 от НК и определяне на наказание "глоба", както и да определи наказание "лишаване от право да се управлява МПС" в съответствие с изискването на чл.49, ал.1 и ал.2 от НК и чл.343г от НК за извършените престъпления по чл.325, ал.3, вр. ал.2, вр. с ал.1 и чл.343б, ал.3 от НК, и да не одобрява споразумението, ако не бъдат приети предложените промени на параметрите на споразумението. Софийски районен съд не бил предприел действия, с които да предложи промени в споразумението по реда на чл.382 ал.5 от НПК, одобрил е по реда на чл.384, вр. чл.382, ал.7 от НПК споразумение, противоречащо на закона, с което е нарушил и процесуалните правила. Сочи, че допуснатите от съда нарушения са съществени по смисъла на чл.348, ал.1, т.1 и т.2 от НПК и представляват основание по чл.422, ал.1, т.5 от НПК за възобновяване на наказателното производство.

Моли да бъде възобновено НОХД № 6421/2023 год. по описа на Районен съд-София, 10-ти състав, да бъде отменено протоколно определение от 05.07.2023г за одобряване на споразумение за решаване на делото и да бъде върнато делото за ново разглеждане от друг състав на първоинстанционния съд.

В съдебно заседание прокурорът от САП поддържа искането на Главния прокурор и моли да бъде уважено на основанията, посочени в него.

Защитникът на осъденото лице Я. - адв.А., счита, че искането е неоснователно. Първоинстанционният съд добросъвестно бил изпълнил задълженията си, воден от вътрешното си убеждение. Моли да бъде оставено без уважение искането за възобновяване.

Осъденият Я. в лична защита поддържа казаното от защитника си.

В последната си дума пред САС осъденият Я. моли да бъде оставено без уважение искането на Главния прокурор за възобновяване на делото.

СОФИЙСКИ АПЕЛАТИВЕН СЪД, след като обсъди доводите на страните и извърши проверка за наличието на поддържаните в искането на Главния прокурор основания за възобновяване, намери следното:

Искането на Главния прокурор за възобновяване на производството по делото е допустимо, защото е подадено на основание чл.420, ал.1 от НПК и в срока по чл.421, ал.1 от НПК спрямо влязъл в сила и подлежащ на възобновяване по чл.419 от НПК съдебен акт.

Разгледано по същество същото е **основателно**.

Производството по НОХД № 6421/2023г. на Софийски районен съд,

НО, 10 състав е протекло по реда на Глава 29 от НПК.

С определение от 05.07.2023г., влязло в сила на същата дата, на основание чл.382, ал.7 от НПК е одобрено споразумение за решаване на делото в досъдебното производство, сключено между прокурор от Софийска Районна прокуратура и защитника на обвиняемия Д. И. Я.. С одобреното споразумение обвиняемият Я. се признал за виновен в извършване на следните престъпления:

- по чл.270, ал.1 от НК, за което при условията на чл.55, ал.1, т.2, б.„б“ от НК му е наложено наказание „Пробация“, при следните пробационни мерки по чл.42а, ал.2, т.1 и т.2 от НК – „Задължителна регистрация по настоящ адрес“ за срок от шест месеца, с периодичност два пъти седмично, и „Задължителни периодични срещи с пробационен служител“ за срок от шест месеца.

-по чл.325, ал.3, вр.ал.2, вр.ал.1 от НК, за което при условията на чл.55, ал.1, т.2, б.„б“ от НК му е наложено наказание „Пробация“, при следните пробационни мерки по чл.42а, ал.2, т.1 и т.2 от НК – „Задължителна регистрация по настоящ адрес“ за срок от две години, с периодичност два пъти седмично, и „Задължителни периодични срещи с пробационен служител“ за срок от две години и на основание чл.37, ал.1, т.7 от НК наказание „Лишаване от право да управлява МПС“ за срок от пет години,

-по чл.343б, ал.3 от НК, за което при условията на чл.55, ал.1, т.1 от НК му е наложено наказание „лишаване от свобода“ за срок от шест месеца, чието изпълнение на основание чл.66, ал.1 от НК е отложено за срок от три години и наказание „Лишаване от право да управлява МПС“ за срок от пет години.

На основание чл.23, ал.1 от НК за извършените от Д. И. Я. три престъпления съдът му е определил едно общо най-тежко наказание – „лишаване от свобода“ за срок от шест месеца, изтърпяването на което е отложил на основание чл.66, ал.1 от НК за срок от три години и на основание чл.23, ал.2 от НК е присъединил към него наказанието „Лишаване от право да управлява МПС“ за срок от пет години.

Решаването на делото със споразумение не освобождава съда от задължението да се ръководи от принципа на законоустановеност на наказанието. Макар и законът да не поставя изискване за изрично излагане на съображения, с които да се обоснове при одобряването на споразумението по чл.382, ал.7 от НПК, съдът е длъжен да се ръководи от закона при одобряване на постигнатото от страните съгласие относно вида и размера на наказанието/наказанията, които обвиняемият следва да понесе.

В конкретния случай първостепенният съд е допуснал претендираното от Главния прокурор нарушение на материалния закон, изразяващо се в следното:

Относно престъплението по чл.270, ал.1 от НК:

Разпоредбата на чл.381, ал.4 от НПК допуска със споразумението да се определи наказание при условията на чл.55 от НК и без да са налице изключителни или многобройни смекчаващи отговорността обстоятелства.

В конкретния случай първостепенният съд е допуснал претендираното от Главния прокурор нарушение на материалния закон, изразяващо се в неправилно приложение на разпоредбата на чл.55, ал.1 от НК, в хипотезата на т.2, б.„б“, послужила като основание за определяне на наказание като заместващо лишаването от свобода.

В принципен план следва да се отбележи, че когато в Особената част на Наказателния кодекс е предвидена възможността за извършеното престъпление да се наложи едно измежду две или повече наказания, съдът определя най-подходящото по вид и размер, като в тези случаи разпоредбата на чл.55 от НК може да се приложи само спрямо най-лекото от алтернативно предвидените наказания, ако са налице условията за това. В конкретния случай, за извършеното от обвиняемия Я. престъпление по чл.270, ал.1 от НК е предвидена възможността да се наложи едно измежду двете алтернативно предвидени наказания – „лишаване от свобода“ до три години или „глоба“ от 500 до 2 000 лева. Несъмнено, наказанието „глоба“ е по-леко от предложеното от страните и одобрено от съда наказание „пробация“. Така, като одобрил споразумението, с което на Д. Я. е наложено наказание „пробация“, след замяна на по-тежката алтернативно предвидена санкция за престъплението по чл.270, ал.1 от НК при условията на чл.55, ал.1, т.2, б.„б“ НК, съдът е допуснал съществено нарушение на закона по смисъла на чл.348, ал.2, пр.1, вр.ал.1 т.1 от НПК.

За извършеното от подсъдимия Д. И. Я. **престъпление по чл.325, ал.3, вр. с ал.1 от НК**, наред с определеното при условията на чл.55, ал.1, б.„б“ от НК наказание „пробация“ за срок от две години, съдът е наложил и кумулативно предвиденото наказание „Лишаване от право да управлява МПС“ за срок от пет години. В нормата на чл.325, ал.3, вр. ал.2, вр. ал.1 от НК не е предвиден минимален, респ. максимален размер на наказанието „Лишаване от право да управлява МПС“, поради което относно това наказание става приложима общата норма на чл.49, ал.1 от НК, предвиждаща три годишен максимален срок на това наказание. При това положение, като е одобрил споразумението в частта относно кумулативното наказание „Лишаване от право да управлява МПС“ за срок от пет години, съдът е нарушил закона, тъй като е надвишил с две години максимално предвидения в чл.49, ал.1 от НК размер за това наказание. Така допуснатото нарушение намира своето основание в чл.348, ал.2, вр. ал.1, т.1 от НПК.

За извършеното престъпление по **чл.343б, ал.3 от НК** наред с определеното наказание „лишаване от свобода“ за срок от шест месеца, изтърпяването на което на основание чл.66, ал.1 НК е отложено за срок от три години, на Д. И. Я. е наложено и кумулативно наказание „Лишаване от право да управлява МПС“ за срок от пет години. В специалната норма на чл.343г,

вр. с чл.343б, ал.1 от НК изрично не е предвиден срок на наказанието „Лишаване от право да управлява МПС“, поради което става приложима общата разпоредба на чл.49, ал.2 от НК, предвиждаща три годишен максимален срок на това наказание. Одобрявайки споразумението, с което на Д. Я. е определено и наложено наказание „Лишаване от право да управлява МПС“ за срок от пет години, наред с определеното наказание „лишаване от свобода“ за срок от шест месеца, извън рамките на максималния срок, посочен в чл.49, ал.2 от НК, съдът е допуснал нарушение на закона по смисъла на чл.348, ал.2, вр. ал.1, т.1 от НПК.

Във връзка с приложението на чл.49, ал.2 от НК следва да се посочи, че

законодателят е регламентирал възможност наложеното, кумулативно предвидено наказание по чл.37, ал.1, т.7 от НК, да надвишава основното наказание, предвидено в санкционната част на съответната норма от Особената част на НК, с максимален три годишен срок. При тълкуване на този текст, а и от константната и задължителна практика на съдилищата /Постановление №1 от 17.01.1983г. на Пленума на ВС на Република България, Тълкувателно решение № 61/1980г. на ОСНК, Решение № 94 от 26.02.2009г. по н.д.№ 580/2008г. на ВКС, НК, II НО, Решение № 10/18.01.2010г. по н.д.№ 671/2009г. на ВКС, НК, III НО и т.н./ следва извод, че наказанието „лишаване от права“ не може да бъде наложено за срок по-кратък от определеното наказание „лишаване от свобода“. Следователно, пределите на наказанието „Лишаване от право да управлява МПС“, за което ще се споразумеят страните, и съответно съдът ще одобри, следва да бъдат съобразени и с посочената практика.

В заключение следва да се посочи, че с определението, с което е одобрено споразумението, предмет на настоящия извънреден контрол, неправилно са приложени правилата на наказанието от Софийски районен съд, поради което е основателно поддържаното в искането на Главния прокурор твърдение за допуснато нарушение на материалния закон по смисъла на чл.348, ал.2, вр. ал.1, т.1 от НПК.

Във връзка с поддържаното основание „неправилно приложение на процесуалния закон“ по смисъла на чл.348, ал.2, вр. ал.1, т.2 от НПК, следва да се посочи следното:

Преди да одобри споразумението, съдът е бил длъжен да провери изцяло неговата законосъобразност и да го одобри, само ако не противоречи на закона и морала, съгласно императиве на чл.382, ал.7 от НПК.

Софийски районен съд е следвало да упражни правомощията си по чл.382, ал.5 от НПК и да предложи промяна в споразумението за коригиране на вида на наказанието за извършеното престъпление по чл.270 от НК и за определяне на наказание „ глоба“, както и за определяне на наказание

“лишаване от право да се управлява МПС“ в съответствие с изискването на чл.49, ал.1 и ал.2 от НК и чл.343г от НК за извършените престъпления по чл.325, ал.3, вр. ал.2, вр. с ал.1 и чл.343б, ал.3 от НК. Съдът е следвало да не одобрява споразумението, ако не бъдат приети предложените от него промени на параметрите на споразумението. Софийски районен съд не е предприел действия, с които да предложи промени в споразумението по реда на чл.382 ал.5 от НПК.

Като е одобрил предложения проект за споразумение в санкционната му част, съдът е допуснал нарушение на процесуалните правила, тъй като е бил длъжен да упражни правомощието си по чл.382, ал.7 от НПК да предложи на страните промени в него. Ето защо е основателна претенцията на Главния прокурор за неправилно приложение и на процесуалния закон по смисъла на чл.348, ал.2, вр. ал.1, т.2 от НПК.

Всичко това дава основание за допускане възобновяване на делото, отмяна на определението на Софийски районен съд, с което на основание чл.382, ал.7 от НПК е одобрено споразумение за решаване на делото в досъдебното производство по отношение на обв.Д. Я..

Последица от допускане възобновяване на делото е необходимостта от отмяна и на определенията на СРС по чл.23, ал.1 и ал.2 от НК, с които за извършените от Д. И. Я. три престъпления му е определено едно общо най-тежко наказание „лишаване от свобода“ за срок от шест месеца, изтърпяването на което е отложено на основание чл.66, ал.1 от НК за срок от три години, и е присъединено наказанието „Лишаване от право да управлява МПС“ за срок от пет години.

Водим от горното и на основание чл.424, ал.1 от НПК, САС, НО, 7 състав

РЕШИ:

ВЪЗОБНОВЯВА НОХД № 6421/2023г. по описа на Софийски районен съд, НО, 10 състав.

ОТМЕНЯ определение от 05.07.2023г. по НОХД № 6421/23г. на Софийски районен съд, НО, 10 състав, с което е одобрено споразумение за решаване на делото в съдебното производство между прокурор при СРП и адв.Г.А. – упълномощен защитник на Д. И. Я..

ОТМЕНЯ определенията от 05.07.2023г. по НОХД № 6421/23г. на Софийски районен съд, НО, 10 състав, с които на основание чл.23, ал.1 от НК

за извършените от Д. И. Я. три престъпления му е определено едно общо най-тежко наказание „лишаване от свобода“ за срок от шест месеца, изтърпяването на което е отложено на основание чл.66, ал.1 от НК за срок от три години и на основание чл.23, ал.2 от НК е присъединено към него наказанието „Лишаване от право да управлява МПС“ за срок от пет години.

ВРЪЩА делото за ново разглеждане от друг състав на Софийски районен съд.

Решението е окончателно.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____